

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 6725/2021
05.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Гавриловић, адвокат из ..., против тужених ББ из ..., ВВ из ... и ГГ из ..., чији је заједнички пуномоћник Предраг Шекара, адвокат из ...и ДД са пребивалиштем у ..., чији је пуномоћник Драгица Вигњевић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизијама тужених, изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2407/21 од 27.05.2021. године, у седници одржаној 05.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 2407/21 од 27.05.2021. године, тако што **СЕ ОДБИЈА** жалба тужиле и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П 5402/18 од 29.01.2021. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилца да туженима ББ из ..., ВВ из ... и ГГ из ..., солидарно накнади трошкове ревизијског поступка од 360.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П 5402/18 од 29.01.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да има право наслеђивања са уделом од 1/3 на заоставштини пок. ЂЂ коју чини: право својине на стану бр. ..., двособном од 48,55 м2, на спрату куће кућни бр. .. у Ул..., описаном у А листу као ЗК тело II под ред. бр. 2, са правом коришћења на к.п. бр. ..., земљиште без зграде од 9 ари и 73 м2, описаном у А листу као ЗК тело I, све уписано у ЗКУЛ .. КО Београд 6; ванкњижно право власништва на остави у подруму, површине 16 м2 и употреби заједничког ходника у подруму у стамбеној згради, ламела II у Београду у Ул. ... бр. ..., а која зграда се налази на к.п. бр. .. Београд 6 ЗКУЛ .., а према Уговору о накнади за експроприсану имовину бр. ../1-66 закљученом дана 31.03.1966. године између Фонда за унапређење комуналне и стамбене делатности Општине

Чукарица, са једне стране и ЂЂ из ..., са друге стране, овереног пред Другим општинским судом у Београду дана 23.08.1966. године под бр. Ов.бр. 4397/1966, те анекса I поменутог уговора бр. .. – 66 закљученог ...1975. године и овереног пред истим судом дана 21.04.1975. године, под Ов.бр. 2387/1975, са правом укњижбе у земљишним и другим јавним књигама, што би тужени били дужни да признају и трпе деобу, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезана је тужила да туженима ББ, ВВ и ГГ накнади трошкове парничног поступка у износу од 109.650,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезана је тужила да туженој ДД накнади трошкове парничног поступка у износу од 142.650,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж 2407/21 од 27.05.2021. године, ставом првим изреке, преиначио пресуду Другог основног суда у Београду П 5402/18 од 29.01.2021. године, у ставу првом изреке, тако што је усвојен тужбени захтев тужиле према туженима и утврђено да она има право на наслеђивање са уделом од 1/3 на заоставштини пок. ЂЂ коју чини: право својине на стану бр. .., двособном од 48,55 м², на спрату куће кућни бр. .. у Ул. ..., описаној у А листу као ЗК тело II под ред. бр. 2, са правом коришћења на к.п. бр. .., земљиште без зграде од 9 ари и 73 м², описаном у А листу као ЗК тело I, све уписано у ЗКУЛ .. КО Београд 6; ванкњижно право власништва на остави у подруму, површине 16 м² и употреби заједничког ходника у подруму у стамбеној згради, ламела II у Београду у Ул. ... бр. ..., а која зграда се налази на к.п. бр. .. КО Београд 6 ЗКУЛ .., а према Уговору о накнади за експроприсану имовину бр. ../1-66 закљученом дана 31.03.1966. године између Фонда за унапређење комуналне и стамбене делатности Општине Чукарица, са једне стране и ГГ из ..., са друге стране, овереног пред Другим општинским судом у Београду дана 23.08.1966. године под бр. Ов.бр. 4397/1966, те анекса I поменутог уговора бр. .. – 66 закљученог 13.03.1975. године и овереног пред истим судом дана 21.04.1975. године, под Ов. бр. 2387/1975, што су тужени дужни да признају и трпе да тужила има право деобе и уписа овог права у надлежном регистру непокретности. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом и трећем изреке првостепеног суда, тако што су тужени обавезани да солидарно исплате тужили износ од 224.100,00 динара, на име трошкова парничног поступка, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, тужени су обавезани да тужили накнаде трошкове другостепеног поступка у износу од 33.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени су изјавили благовремене ревизије, тако што тужени ББ, ВВ и ГГ, другостепену пресуду побијају због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, а тужена ДД због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Тужени ББ, ВВ и ГГ су трошкове ревизијског поступка тражили одређено, док тужена ДД захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка није одредила.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408., у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20) и утврдио да су ревизије тужених основане.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка прописана одредбом члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревиденти у ревизијама неосновано указују на друге битне повреде прописане одредбом члана 407. став 1. тачке 2. и 3. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су законски наследници пок. ЂЂ, бив.из ..., који је преминуо ...1980. године и иза кога је вођен оставински поступак под бр. Ов 2428/97, окончан решењем оставинског суда од 24.03.1998. године, које је правноснажно 28.03.2002. године. Покојни ЂЂ је имао кћерку ДД, сина ЕЕ, који је преминуо ...1995. године, чији су правни следбеници супруга ББ, син ГГ и кћерка ВВ, па су они оглашени за наследнике иза пок. ЂЂ и то кћерка ДД са 1/2, ББ са 1/6, ГГ са 1/6 и ВВ са 1/6 делова заоставштине. Тужила у том оставинском поступку није учествовала, а она је такође кћерка пок. ЂЂ, рођена ...1952. године. Тужилу су усвојили ЖЖ и ЗЗ, рођена ...(рођена сестра тужилине мајке ИИ), ...1955. године, записником о усвојењу састављеном у Народном одбору Општине Чукарица и Савету за народно здравство и социјално стање. Заоставштину пок. ЂЂ чини имовина описана у изреци побијане пресуде, а на којој тужила захтева да се утврди њено право наслеђивања са уделом од 1/3. Као наследник иза смрти својих усвојилаца, тужила је наследила њихову заоставштину и живи у наслеђеној кући у Београду, на адреси у улици ... бр. ...

Код овако утврђеног чињеничног стања које међу парничним странкама није спорно, првостепени суд је тужбени захтев тужиле одбио, јер је закључио да је протекао рок прописан одредбом члана 139. Закона о наслеђивању ("Службени гласник РС", бр. 52/74, 1/80), важећег у време смрти оставиоца пок. ЂЂ, у ком је тужила имала могућност да захтева заоставштину, имајући у виду да је она тужбу поднела 28.11.2018. године, а да би, као кћерка пок. ЂЂ, имала право да га наследи као наследник из круга првог наследног реда, пошто Закон о усвојењу ("Службени лист ФНРЈ", бр. 30/47, 24/52), који је био на снази у време када су тужилу усвојили тетка и теча, није прописивао потпуно, већ само непотпуно усвојење које не утиче на наследна права усвојеника према његовим родитељима и другим крвним сродницима (члан 17. став 4.).

Другостепени суд је, побијаном пресудом, преиначио првостепену пресуду, тако што је усвојио тужбени захтев тужиле, налазећи да су парничне странке наследници првог наследног реда пок. ЂЂ, па пошто се ради о наследницима истог оставиоца, ова тужба се не може сматрати наследном тужбом, у смислу члана 139. тада важећег Закона о наслеђивању, већ својинском тужбом. На спорни однос се, по мишљењу другостепеног суда, примењују правила о стицању права својине из Закона о основама својинско-правних односа (члан 20. и 36. Закона о основама својинско-правних односа), а како су тужени оглашени за законске наследнике иза пок. ЂЂ, на основу правноснажног оставинског решења на целокупној његовој заоставштини, то тужила, која није била учесник тог оставинског поступка, као нови наследник, своја наследна права може остварити у парници неограничено икаквим роковима, јер право тужиле да према туженима захтева заоставштину не застарева.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је погрешно применио материјално право.

Одредбом члана 139. Закона о наслеђивању ("Службени гласник СРС", бр. 52/74, 1/80), прописано је да право захтевати заоставштину, као наследник оставиоца застарева према савесном држаоцу за две године од дана када је наследник сазнао за своје право и за држаоца ствари заоставштине, а најдаље за 10 година, рачунајући за законског наследника од смрти оставиоца, а за тестаменталног наследника од проглашења тестамена (став 1.). Према несавесном држаоцу ово право застарева за 20 година (став 2.).

У конкретном случају, пок. ЂЂ је преминуо, без тестамена, ...1980. године, а његова заоставштина расправљена је правноснажним решењем оставинског суда Ов. 2428/97 од 24.03.1998. године, док је тужила тужбу ради утврђења свог наследног удела на заоставштини пок. оставиоца поднела 28.11.2018. године. Рокови прописани одредбом члана 139.тада важећег Закона о наслеђивању односе се само на оне држаоце који ствари заоставштине држе као своје наследство, односно који државину заснивају на наследно-правном основу. Због тога је правилан закључак првостепеног суда да се институт застарелости права на наслеђивање примењује само код наследничких тужби између лица која се, као претпостављени наследници истог оставиоца, споре о праву на наслеђе, што је овде случај. Пошто су парничне странке законски наследници првог наследног реда истог оставиоца, следи да је тужила имала могућност да од тужених захтева заоставштину најдаље за 10 година, рачунајући од смрти оставиоца, дакле до ...1990. године, а за случај несавесности тужених (коју тужила није доказивала), до ...2000. године, па како је она тужбу поднела 28.11.2018. године, следи да је првостепени суд правилно њен тужбени захтев одбио, јер је изгубила право захтевати заоставштину као наследник оставиоца, пок. ЂЂ.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 416.став 1. Закона о парничном поступку.

Тужени ББ, ВВ и ГГ, су свој захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка определили, а пошто су у том поступку успели, припада им право на накнаду тих трошкова, на основу одредбе члана 165.став 2., у вези члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку и то: на име ангажовања пуномоћника – адвоката за састављање ревизије за три странке 66.000,00 динара, на основу важеће Адвокатске тарифе и за судске таксе на ревизију 117.600,00 динара и одлуку по ревизији 176.400,00 динара, на основу важеће Таксене тарифе. Тужена ДД није определила врсту и износ ревизијских трошкова за које тражи накнаду, на основу одредбе члана 163. став 2. Закона о парничном поступку, па јој због тога накнада тих трошкова није призната.

Из тих разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић